

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 czerwca 2023 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku K. K. z dnia 22 maja 2023 roku odmówił mu prawa do emerytury pomostowej.

ZUS odmówił przyznania emerytury, ponieważ:

- ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego, co najmniej 15 lat,
- przed dniem 1.01.1999 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art.32 i art.33 ustawy emerytalnej,
- po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Do pracy w szczególnych warunkach ZUS nie zaliczył okresów pracy:

- od 21.01.1987 r. do 31.12.2008 r. ponieważ pracodawca podał stanowisko pracy niezgodne z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego. Zajmowane przez ubezpieczonego stanowisko pracy elektromonter, nie zostało wymienione w Zarządzeniu nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z 07.07.1987 r. w wykazie A dziale II pod poz. 1 pkt 9, na które powołuje się pracodawca w świadectwie wykonywania a pracy w warunkach szczególnych z 31.07.2009 r.

Ponadto pracodawca wskazał, że ubezpieczony wykonywał prace równocześnie w obrębie dwóch różnych działów zarządzenia resortowego, tj. dziale II oraz VII.

Do prac w warunkach szczególnych można uwzględnić okresy pracy na dwóch różnych stanowiskach określonych w zarządzeniu resortowym w obrębie tylko tego samego działu lecz pod różnymi pozycjami oraz okresy wykonywania pracy na stanowisku którego nazwa składa się z nazw dwóch stanowisk pracy, a każde stanowisko jest wymienione odrębnie w wykazie resortowym w tym samym dziale, lecz pod inną pozycją.

Okresy pracy w szczególnych warunkach, stwierdza zakład pracy, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzeń resortowych lub w świadectwie pracy. Zakład pracy, wystawiając świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, ma obowiązek określić rodzi wykonywanej pracy, ściśle według wykazu stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. oraz podać stanowisko pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego lub powołać się na przepisy ustawy o emeryturach pomostowych.

W przypadku zmiany nazewnictwa stanowiska pracy - w stosunku do nazwy wymienionej w resortowych aktach prawnych - bez zmiany rodzaju faktycznie wykonywanej na tym stanowisku, pracodawca powinien podać w świadectwie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze:

- nazwę obecną, będącą odpowiednikiem nazwy podanej w zarządzeniu lub uchwale,
- przyczynę zmiany nazewnictwa (np. zmiana w taryfikatorze),
- określić czy wskazana nazwa stanowiska pracy odpowiada pod względem rodzaju wykonywanej pracy i zakresu obowiązków pracownika, stanowisku wymienionemu w załączniku zarządzenia resortowego.

W przypadku likwidacji zakładu pracy, na potwierdzenie okresu pracy w szczególnych warunkach, mogą być przedłożone odpisy, wypisy, wyciągi oraz kserokopie dokumentów sporządzone i uwierzytelnione przez uprawnionych przechowawców, na podstawie, posiadanej dokumentacji osobowo-płacowej pracownika.

- od 1.01.2009 r. do 31.07.2009 r., ponieważ ubezpieczony nie został zgłoszony jako pracownik wykonujący prace w szczególnych warunkach.

Za okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach od 01.01.2009 r., płatnik składek jest zobowiązany złożyć druki (...) do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok. W przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku.

Łącznie za udowodnione ZUS przyjął okresy:

1 miesiąc – nieskładkowe;

30 lat, 9 miesięcy – składkowe;

30 lat, 10 miesięcy – staż sumaryczny.

(decyzja – k. 8 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji, wniósł K. K. wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Zdaniem odwołującego ZUS niezasadnie nie zaliczył do okresów jego pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, okresu zatrudnienia w (...) S.A. od dnia 21.01.1987 r. do 31.07.2009 r. na stanowisku elektromontera instalacji elektrycznych.

(odwołanie – k. 3-4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację tożsamą do tej wskazanej w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 10-11)

Na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku tutejszy sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. pominął wniosek o powołanie w sprawie biegłego z zakresu elektryki.

(postanowienie wydane na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):25:32- 01:26:39 – płyta CD – k. 37)

Na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie, wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 25 października 2023 roku e-protokół (...):27:57 – 01:32:38 – płyta CD – k. 37)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. K. urodził się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

Ubezpieczony wykazał 1 miesiąc okresów nieskładkowych, 30 lat, 9 miesięcy okresów składkowych, staż sumaryczny łącznie 30 lat, 10 miesięcy.

Wnioskodawca zatrudniony był w (...) S.A. w Ł. w okresie od dnia 21 stycznia 1987 roku do dnia 31 lipca 2009 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektromontera, elektromontera instalacji elektrycznych.

(świadczenie pracy – k. 4 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 7 w aktach osobowych w kopercie załączonej do sprawy)

Na stanowisku elektromontera instalacji elektrycznych występowały następujące zagrożenia:

przekroczona norma hałasu 85 dB/A/ na salach produkcyjnych;

zanieczyszczenie powietrza pyłem włókienniczym od 0 do 0,5 N.D. S.;

zagrożenia przy pracach na wysokości poza warsztatem;

zagrożenia ze strony transportu / wózki /;

praca na warsztacie z wiertarką stołową , szlifierką.

(ryzyko zawodowe – k. 45 w aktach osobowych w kopercie załączonej do sprawy)

Z wystawionego przez (...) S.A. świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31 lipca 2009 roku wynikało, że wnioskodawca był zatrudniony w w/w zakładach od dnia 21 stycznia 1987 roku do dnia 31 lipca 2009 roku i w tym okresie od 21 stycznia 1987 roku do dnia 31 maja 1996 roku oraz od dnia 1 czerwca 1996 roku do dnia 31 lipca 2009 roku stale i w pełnym wymiarze godzin pracy wykonywał prace: przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych na stanowisku elektromonter oraz elektromonter instalacji elektrycznych wymienionym w wykazie A dziale II poz. 1 pkt 9 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu chemicznego i lekkiego. Wykonywanie prac na oddziałach wg działu VII poz. 1 „Obróbka surowców włókienniczych i ich przedzielenie”.

(świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach – k. 5 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 3 w aktach osobowych w kopercie załączonej do sprawy)

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę na stanowisku elektromontera i elektromontera instalacji elektrycznych były takie same. Wnioskodawca dokonywał pod napięciem napraw, usuwał awarie z urządzeń elektroenergetycznych: przewijarek sawio, skręcarek polskich i rosyjskich, hameli austriackich, murat połączonych z przedziarką – fiomaxy. Pracował również przy eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych. Ze stacji transformatorowych wychodziły kable, które wchodziły do rozdzielni na salach produkcyjnych. Tam następował rozdział zasilania na poszczególne maszyny. Było 50 maszyn i w każdej maszynie były 52 silniki.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):26:52 – 01:27:52 w związku z e-protokół (...):07:32 – 00:20:41 – płyta CD – k. 37, zeznania świadka K. P. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):35:48 – 00:42:03 – płyta CD – k. 37, zeznania świadka E. P. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):57:18 – 01:04:44 – płyta CD – k. 37, zeznania świadka S. J. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):09:57 – 01:16:05 – płyta CD – k. 37)

90 % prac wnioskodawca wykonywał pod napięciem, 10 % bez napięcia.

(zeznania świadka K. P. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):47:03 – 00:54:20 – płyta CD – k. 37)

Skarżący zajmował się także czyszczeniem z kurzu komór wentylacyjnych.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):26:52 – 01:27:52 w związku z e-protokół (...):20:41 -00:31:02– płyta CD – k. 37, zeznania świadka S. J. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):22:57 – 01:24:39– płyta CD – k. 37)

Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w szkodliwych warunkach. Pracował na 3 zmiany, na hali panował ogromny hałas (wnioskodawca, tak jak inni pracownicy, zobowiązany był używać naszników, w celu ochrony narządu słuchu), bardzo intensywne zapylenie, wysoka temperatura.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):26:52 – 01:27:52 w związku z e-protokół (...):20:41 -00:27:28– płyta CD – k. 37, zeznania świadka K. P. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):42:03 – 00:47:03 – płyta CD – k. 37, zeznania świadka E. P. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):04:44 – 01:09:57 – płyta CD – k. 37, zeznania świadka S. J. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):16:05 – 01:22:57– płyta CD – k. 37)

Wnioskodawca nie wykonywał prac jako ślusarz klimatyzacji.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):26:52 – 01:27:52 w związku z e-protokół (...):32:14 – 00:34:22– płyta CD – k. 37, zeznania świadka K. P. na rozprawie w dniu 25 października 2023 roku e-protokół (...):47:03 – 00:54:20 – płyta CD – k. 37)

W dniu 22 maja 2023 roku wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o emeryturę pomostową.

(wniosek – k. 1-2 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 2 czerwca 2023 roku ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

(decyzja – k. 8 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, w tym w załączonych do sprawy aktach osobowych wnioskodawcy dot. jego zatrudnienia w (...) S.A., na podstawie dokumentów zalegających w aktach ZUS, a także na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz zeznań świadków: E. P., S. J., K. P., którzy pracowali razem z wnioskodawcą i, z tego tytułu, mają pełną wiedzę na temat charakteru pracy, wykonywanej przez niego, w czasie zatrudnienia w w/w zakładach. Wszystkie złożone, w niniejszej sprawie, zeznania były wiarygodne, spójne i znajdowały potwierdzenie w zachowanej dokumentacji osobowej. Wartość dowodowa zeznań nie była kwestionowana przez organ rentowy. Stanowiły one tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Jednocześnie na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. sąd pominął wniosek pełnomocnika wnioskodawcy o powołanie w sprawie biegłego z zakresu elektryki jako mający wykazać fakt, zdaniem Sadu, bezsporny, zmierzający jedynie do niezasadnego przedłużenia postępowania, uznając że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i, poczynionych na jego podstawie, ustaleń faktycznych oraz przeprowadzonej oceny dowodów, należy uznać, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Warunki nabywania prawa do emerytury pomostowej, określa ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U.2023.0.164), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Podkreślić należy, że ustawa o emeryturach pomostowych zastąpiła przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS określające zasady przyznawania emerytur w niższym wieku pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze nowymi regulacjami określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur

z tytułu tego rodzaju pracy. Najogólniej rzecz ujmując celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny emerytura pomostowa ma być „pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem” (uzasadnienie wyroku z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, (...) 2010 nr 3, poz. 21). Wskazany wyżej cel ustawy realizują w najbardziej widoczny sposób jej przepisy określające przesłanki nabycia emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 ustawy prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Przy czym ostatni ze wskazanych warunków obowiązujący w dniu wydania zaskarżonej decyzji został uchylony ustawą z dnia 9.03.2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 755), która weszła w życie 20.04.2022 r.

Z art. 4 wynika, że jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 ustawy, do wymaganego przez ustawę stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 stycznia 2009 r., wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6. Wymaganie to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawa o emeryturach pomostowych .

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 ustawy według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przytoczony przepis zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Warunek ten został jasno wyrażony, wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy i jest zgodny z jej celem.

Należy podkreślić, iż jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek, uprawnia do uzyskania prawa do wskazanej emerytury. Przesłanki nabycia prawa do emerytury na podstawie przepisów o emeryturach pomostowych muszą być spełnione łącznie. Oznacza to, że brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych” (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 26 kwietnia 2012 r., sygn. akt III AUa 252/12 wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III AUa 1664/12). Innymi słowy nie spełnienie jednej z przesłanek wymienionych w art. 4 lub 49 cytowanej ustawy pozbawia wnioskodawcę prawa do emerytury pomostowej.

W przedmiotowym stanie faktycznym, nie budzi wątpliwości fakt, iż ubezpieczony spełnił przesłanki ustawowe co do daty urodzenia (urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku), wieku (ukończył 60 lat), rozwiązania stosunku pracy oraz okresów składkowych i nieskładkowych wynoszących co najmniej 25 lat.

W niniejszym postępowaniu, organ rentowy kwestionował fakt spełnienia poszczególnych wymogów, wynikających z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wskazując na nieudowodnienie przez wnioskodawcę okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat, brak wykonywania przez niego przed dniem 1.01.1999 r. prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art.32 i art.33 ustawy emerytalnej, brak wykonywania przez wnioskodawcę po dniu 31.12.2008 r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. ZUS argumentował, że do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie został zaliczony okres od 21.01.1987 r. do 31.12.2008 r. ponieważ pracodawca podał stanowisko pracy niezgodne z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego.

ZUS wskazywał, że z wystawionego przez (...) S.A. świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31 lipca 2009 roku wynikało, że wnioskodawca wykonywał prace równocześnie w obrębie dwóch różnych działów zarządzenia resortowego, tj. dziale II oraz VII, a do prac w warunkach szczególnych można uwzględnić okresy pracy na dwóch różnych stanowiskach określonych w zarządzeniu resortowym w obrębie tylko tego samego działu lecz pod różnymi pozycjami oraz okresy wykonywania pracy na stanowisku którego nazwa składa się z nazw dwóch stanowisk pracy, a każde stanowisko jest wymienione odrębnie w wykazie resortowym w tym samym dziale, lecz pod inną pozycją.

Ustawa o emeryturach pomostowych, znacznie zawężyła rodzaje prac i stanowiska, na których wykonuje się prace w warunkach szczególnych w porównaniu do tych prac i stanowisk, jakie zawiera wykaz A, będący załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Ustawa pomostowa w załącznikach 1 i 2 zawiera własne określenia prac w warunkach szczególnych. Nie wszystkie prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 32 i 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uprawniają obecnie do emerytury pomostowej. Znaczenie mają tylko prace wymienione w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych. /III AUa 158/21 - wyrok SA Lublin z dnia 26-10-2021/

W świetle art. 3 ust. 1 i 3 powołanej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. Jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13 marca 2012 r., II UK 164/11).

Za pracowników, wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 lub ust. 3 art. 3 (art. 3 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych).

Przy tym, w art. 3 ust. 4, ustawy o emeryturach pomostowych, nie chodzi o wymiar czasu pracy określony w umowie o pracę, lecz o wymiar czasu pracy faktycznie wykonywanej w narażeniu na czynniki ryzyka, które powodują, że dane prace są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Dlatego też dla uznania, iż praca jest wykonywana w szczególnych warunkach, nie wystarcza określenie w umowie o pracę, że pracownik został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na konkretnym stanowisku, z zajmowaniem którego związana jest jedynie (potencjalna) konieczność wykonywania prac wymienionych w wykazie prac w szczególnych warunkach, stanowiącym Załącznik Nr 1, lub o szczególnym charakterze stanowiącym Załącznik nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, ale niezbędne jest, aby prace takie rzeczywiście wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, to jest codziennie i przez całą przewidzianą dla niego dniówkę roboczą. (por wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 22 lipca 2013 r. III UK 106/12 Legalis Numer 787672).

W treści zaskarżonej decyzji z dnia 2 czerwca 2023 roku, organ rentowy wskazywał, również, że brak jest podstaw do zaliczenia spornego okresu pracy tj. od 1.01.2009 r. do 31.07.2009 r., ponieważ wnioskodawca nie został zgłoszony w ZUS jako pracownik wykonujący prace w szczególnych warunkach, a tym samym nie zostały opłacone składki na Fundusz Emerytur Pomostowych. W tym zakresie, ZUS powoływał się na art. 38 ustawy pomostowej, wskazując, że płatnik składek jest zobowiązany złożyć druki (...) do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok. W przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do ZUS w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku. W ocenie pozwanego, brak takiego zgłoszenia, opłaconych składek na Fundusz Emerytur Pomostowych za wnioskodawcę za okres zatrudnienia od 1.01.2009 r. do 31.07.2009 r., przesądzać miał o braku podstaw do zaliczenia okresu spornego do stażu pracy w warunkach szczególnych zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych.

W ocenie sądu, z tego rodzaju zapatrywaniem, nie sposób się zgodzić. Istotnym jest, że przyznanie prawa do emerytury pomostowej nie jest uzależnione od przedłożenia przez płatnika druków (...), czy też opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych, lecz od wykonywania przez pracownika pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (vide wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 października 2015 roku I OSK 921/14 – LEX nr 2002616). Co więcej, obowiązek ten spoczywa bowiem na pracodawcy – płatniku składek. Pracownik nie ma w związku z tym wpływu na wykonanie przez pracodawcę tego obowiązku, a zatem nie może z tego tytułu ponosić ujemnych konsekwencji.

Zgodnie z **pkt 18 wykazu prac w szczególnym charakterze, stanowiącym załącznik nr 2 do** ustawy o emeryturach pomostowych pracami takimi są prace członków zespołów ratownictwa medycznego.

Idąc dalej, przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało jednoznacznie, że w spornym okresie tj. od 21.01.1987 r. do 31.12.2008 r. wnioskodawca wykonywał czynności polegające na dokonywaniu napraw, usuwaniu awarii z urządzeń elektroenergetycznych: przewijarek sawio, skręcarek polskich i rosyjskich, hameli austriackich, murat połączonych z przedzarką – fiomaxy. Pracował również przy eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych. Ze stacji transformatorowych wychodziły kable, które wchodziły do rozdzielni na salach produkcyjnych. Tam następował rozdział zasilania na poszczególne maszyny. Było 50 maszyn i w każdej maszynie były 52 silniki.

Zeznania skarżącego, wsparte, dodatkowo, zeznaniami, powołanych w sprawie, świadków, pozwalają twierdzić, że wykonywane przez niego w/w czynności na stanowisku elektromontera i elektromontera instalacji elektrycznych były takie same. Skarżący zajmował się także czyszczeniem z kurzu komór wentylacyjnych. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w szkodliwych warunkach. Pracował na 3 zmiany, na hali, na której panował ogramny hałas, bardzo intensywne zapylenie, wysoka temperatura. Z uwagi na wskazane warunki pracy, wnioskodawca musiał stosować ochronniki słuchu.

Z powyższych dowodów wynika jednoznacznie, że wnioskodawca od samego początku zatrudnienia, tj. od dnia 21 stycznia 1987 roku aż do jego zakończenia, co miało miejsce 31 lipca 2009 roku, wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w Wykazie A Dziale VII Rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r. W pozycji 1 Działu VII wymienione są prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przedzeniu. Należy przy tym zaznaczyć, że z wydanego przez Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego zarządzenia Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego wynika, że stanowisko pracy elektromontera instalacji elektrycznych zostało wymienione w dziale II pod. poz. 1 pkt 9.

Podkreślić w tym miejscu należy, że stanowiska na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w wykazach stanowiących załączniki do ww. zarządzeń resortowych, które mają charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43).

Okoliczność, że wnioskodawca jednocześnie wykonywał prace na stanowiskach pracy – elektromontera, elektromontera instalacji elektrycznych (wykonywał prace równocześnie w obrębie dwóch różnych działów zarządzenia resortowego, tj. dziale II oraz VII) z całą pewnością w realiach ustalonego w sprawie stanu faktycznego nie dyskwalifikuje pracy wykonywanej przez niego jednocześnie na dwóch w/w stanowiskach w ramach jednego etatu, jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, tym bardziej że jak wskazano powyżej – wnioskodawca wykonywał identyczne obowiązki służbowe jako elektromonter i jako elektromonter instalacji elektrycznych. Skoro bowiem praca elektromontera instalacji elektrycznych jest zaliczana do pracy w warunkach szczególnych, tzn. że wnioskodawca stale i pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu nie ma znaczenia czy wykonuje się prace na jednym czy też dwóch stanowiskach, jeżeli praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach określonych jako praca w szczególnych warunkach.

Reasumując – ustalone w sprawie okoliczności, skutkują uznaniem, że odwołujący się, spełnił warunki, uprawniające go do przyznania prawa do emerytury pomostowej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu, Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz wnioskodawcy kwotę 180 złotych – stosownie do treści § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2023.o.1964) – punkt 2 sentencji wyroku.